

nentem, amplectentem eum, qui secundum doctrinam A est, fidelem sermonem: ut potens sit exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt, arguere. Sunt enim multi ^a etiam inobedientes, vaniloqui, et seductores, maxime qui de circumcissione sunt: quos oportet redargui: qui universas domos subvertunt, docentes quæ non oportet, turpis lucri gratia. Dixit quidam ex illis, proprius ipsorum propheta: Creten- ses, semper mendaces, malæ bestiæ, ventres pigri. Testimonium hoc verum est. Quam ob causam increpa illos dure, ut sani sint in fide, non intendentes Judaicis fabulis, et mandatis hominum, aversantium se a veritate. Omnia munda mundis: coinquinatis autem et infidelibus nihil est mundum, sed inquinatæ sunt eorum et mens et conscientia. Constitentur se nosse Deum, factis autem negant: cum sint abominati, et B incredibiles, et ad omne opus bonum reprobi.

[Cap. II.] Tu autem loquere quæ decent sanam doctrinam. Senes, ut sobrii sint, pudici, prudentes, sani in fide, in dilectione, in patientia. Anus similiter in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino servientes, bene docentes: ut prudentiam doceant adolescentulas, ut viros suos ament, filios suos diligant, prudentes, castas, sobrias, domus curam habentes, benignas, subditas viris suis, ut non blasphemetur verbum Dei. Juvenes similiter hortare ut sobrii sint. In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, et in gravitate, verbum sanum, irreprehensibile: ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis. Servos dominis suis subditos esse, in om- C nibus placentes, non contradicentes, non fraudantes, sed in omnibus fidem bonam ostendentes: ut doctrinam Salvatoris nostri Dei ornent in omnibus. Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem, et sæcularia desideria, sobrie, et juste, et pie vivamus in hoc sæculo, exspectantes beatam spem et adven-

tum gloriæ magni Dei, et Salvatoris nostri Jesu Christi: qui dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate, et mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum. Hæc loquere, et exhortare, et argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

[Cap. III.] Admone illos principibus et potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse: neminem blasphemare, non litigiosos esse, sed modestos, omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines. Eramus enim aliquando et nos insipientes, increduli, errantes, servientes desideriis et voluptatibus variis, in malitia et invidia agentes, odibiles, odientes invicem. Cum autem benignitas et humanitas apparuit Salvatoris nostri Dei, non ex operibus justitiæ, quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit, per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum: ut justificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem ^b viæ æternæ. Fidelis sermo est: et de his volo te confirmare, ut cureat bonis operibus præesse qui credunt Deo. Hæc sunt bona et utilia hominibus. Stultas autem quæstiones, et genealogias, et contentiones, et pugnas legis devita, sunt enim inutiles, et vanæ. Hæreticum hominem, post unam et secundam correptionem devita: sciens quia subversus est, qui ejusmodi est, et delinquit, cum sit proprio judicio condemnatus. Cum misero ad te Artemam, aut Tychicum, festina ad me venire Nicopolim: ibi enim statui hyemare. Zenam legisperitum et Apollo sollicitè præmitte, ut nihil illis desit. Discant autem et nostri bonis operibus præesse ad usus necessarios, ut non sint infructuosi. Salutant te qui mecum sunt omnes: saluta eos, qui nos amant in fide. Gratia Dei cum omnibus vobis. Amen.

Explicit Epistola B. Pauli apostoli ad Titum.

^a Voculam *etiam*, quæ in aliquot Græcis libris consideratur, Palatinus quoque ms. nescit.

^b Juxta Græcum ζωνῆς, legendum videtur *vite*, pro *viæ*: mss. autem non suffragantur.

B. PAULI APOSTOLI

INCIPIIT

EPISTOLA AD PHILEMONEM.

[Cap. I.] Paulus vincetus Christi Jesu, et Timotheus D frater, Philemoni dilecto, et adjutori nostro, et Appiæ sorori ^a charissimæ, et Archippo commilitoni nostro, et Ecclesiæ, quæ in domo tua est. Gratia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Domino Jesu Christo.

^a Non addit illud *charissimæ* Palatinus ms. cum Græcis aliquot libris.

^b Idem ms., in *agnitione omnis boni*, quæ est in vo-

Gratias ago Deo meo, semper memoriam tui faciens in orationibus meis, audiens charitatem tuam, et fidem, quam habes in Domino Jesu, et in omnes sanctos: ut communicatio fidei tuæ evidens fiat in agnitione omnis ^b operis boni, quod est in vobis in Christo

bis, etc., prætermissio *operis*, quod nomen, neque in Græco est textu.

Jesu. Gaudium enim magnum habui, et consolationem in charitate tua : quia viscera sanctorum requieverunt per te, frater. Propter quod multam fiduciam habens in Christo Jesu imperandi tibi quod ad rem pertinet : propter charitatem magis obsecro, cum sis talis, ut Paulus senex, nunc autem et vincetus Jesu Christi, obsecro te pro meo filio, quem genui in vinculis, Onesimo, qui tibi aliquando inutilis fuit, nunc autem et mihi et tibi utilis, quem remisisti tibi. Tu autem illum, ut mea viscera, suscipe : quem ego voveram mecum detinere, ut pro te mihi ministraret in vinculis Evangelii : sine consilio autem tuo nihil volui facere, uti [Ms. ut] ne velut ex necessitate bonum tuum esset, sed voluntarium. Forsitan enim ideo discessit ad horam a te, ut æternum illum reciperes : jam non

ut servum, sed pro servo charissimum fratrem, maxime mihi; quanto autem magis tibi, et in carne, et in Domino ! si ergo habes me socium, suscipe illum sicut me : Si autem aliquid nocuit tibi, aut debet; hoc mihi imputa. Ego Paulus scripsi mea manu : ego reddam, ut non dicam tibi, quod et te ipsum mihi debes : ita [Ms. itaque], frater. Ego te fruam in Domino. Refice viscera mea in Domino. Confidens in obedientia tua scripsi tibi : sciens quoniam et super id, quod dico, facies. Simul autem et para mihi hospitium : nam spero per orationes vestras donari me vobis. Salutat te Epaphras captivus meus in Christo Jesu, Marcus, Aristarchus, Demas, Lucas, adjutores mei. Gratia Domini nostri Jesu Christi cum spiritu vestro. Amen.

Explicit Epistola B. Pauli Apostoli ad Philemonem.

^a Atque hic pronomen tibi, Palat. ms. tacet, quod neque in Græco est archetypo.

^b Idem ms., viscera mea in Christo. Confidens obe-

diencia tua scripsit, etc., contentiosius ad Græcan litteram.

B. PAULI APOSTOLI

INCIPIIT

EPISTOLA AD HEBRÆOS.

[Cap. I.] Multifariam, multisque modis olim Deus loquens patribus in prophetis, novissime [Ms. novissimis], diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit et sæcula. Qui cum sit splendor gloriæ, et figura substantiæ ejus, portansque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, ^a sedit ad dexteram majestatis in excelsis : tanto melior angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dixit aliquando angelorum : Filius meus es tu, ego hodie genui te ? Et rursum : Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in filium ? Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit : Et adorent eum omnes Angeli Dei. Et ad angelos quidem dicit : Qui facit angelos suos spiritus, et ministros suos flammam ignis. Ad Filium autem : Thronus tuus, Deus, in sæculum sæculi, virga æquitatis, virga regni tui. Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem : propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis præ participibus tuis. Et : Tu in principio, Domine, terram fundasti : et opera manuum tuarum sunt cœli. Ipsi peribunt, tu autem permanebis, et omnes ut vestimentum veterascent : et velut amictum ^b mutabis eos, et mutabuntur : tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient. Ad quem autem angelorum dixit aliquando : Sede a dextris meis, quoadusque ponam inimi-

cos tuos scabellum pedum tuorum ? Nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capient salutis ?

[Cap. II.] Propterea abundantius oportet observare nos ea quæ audivimus, ne forte perefluamus. Si enim qui per angelos dictus est sermo, factus est firmus, et omnis prævaricatio et inobedientia accepit justam mercedis retributionem : quomodo nos effugiemus, si tantam neglexerimus salutem ? quæ cum initium accepisset enarrari per Dominum, ab eis, qui audierunt, in nos [Ms. nobis] confirmata est, contestante Deo signis et portentis, et variis virtutibus, et Spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem. Non enim angelis secundum suam voluntatem. Non enim angelis secundum suam voluntatem. Testatus est autem in quodam loco ^c quis, dicens : Quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum ? Minuisti eum paulo minus ab angelis : gloria et honore coronasti eum : et constituisti eum super opera manuum tuarum. Omnia subjecisti sub pedibus ejus. In eo enim quod omnia ei subjecit, nihil dimisit non subjectum ei. Nunc autem necdum videmus omnia subjecta ei. Eum autem, qui modico quam angeli minoratus est, videmus Jesum, propter passionem mortis, gloria et honore coronatum : ut gratia Dei, pro omnibus gustaret mortem. Decebat enim eum, propter quem omnia, et

^a Vitiose scriptum in Martianæi editione duobus verbis, sed et, pro sedit, aut sedet.

^b In Palat. ms., involves, et Græce ἔλξεις, pro

ἄλλᾶς.

^c Idem ms., quidam dicens ; Gr. τις λέγων.